

ADVIESCOMMISSIE RECREATIE & TOERISME GEMEENTE SLUIS

BETREFT:

ADVIES SCENARIO'S VISIEDOCUMENT KRACHTIG VERBONDEN

JUNI 2020

Geacht College,

In onderstaande brief geeft de Adviescommissie Recreatie en Toerisme (ART) haar eerste reactie op het door u gepresenteerde 'Scenario's Visiedocument Krachtig Verbonden'. Dit conform uw verzoek en als vervolg op het eerder door de ART ingebrachte advies voor de herziening en actualisering van dit Visiedocument.

Voor de goede orde, een eerste reactie bij de start van het herzieningsproces, heeft de ART in september 2019 al een aantal algemene opmerkingen en adviezen voorgelegd, resp. suggesties gegeven, waarnaar hier wordt verwezen en die hun relevantie wat de ART betreft nog niet hebben verloren (zie bijlage). Tevens wordt hier verwezen naar het advies Inspiratiepunten, Branding, Promotie&Marketing dat de ART op 12 mei 2020 heeft uitgebracht en dat als onderdeel van dit advies moet worden beschouwd.

De ART waardeert het College voor dit uitvoerige document en de presentatie ervan tijdens de ernstige Coronacrisis die ons allen treft en de komende tijd een grote invloed zal uitoefenen op de samenleving.

Begrijpelijkerwijs heeft u de huidige impact en toekomstige ontwikkelingen, gevolgen en mogelijke oplossingen van en voor de crisis in dit document nog niet kunnen opnemen en zal verdere beleidsontwikkeling en uitvoering hierdoor beïnvloed worden. Afhankelijk van deze impact is het denkbaar dat een aangepaste versie van het visiedocument Krachtig Verbonden noodzakelijk wordt.

De ART heeft het visiedocument beoordeeld op basis van de concrete tekst en het bovengenoemde eerder door de ART ingebrachte advies. Ook voor de ART is het nog te vroeg om volledig te anticiperen op de gevolgen van de Coronacrisis en welke blijvende impact dit op de sector zal hebben. Wel staat vast dat wanneer de 1,5 meter samenleving lang in stand zal moeten worden gehouden, dit grote invloed zal hebben op het aantal verblijftoeristen, maar nog meer op het kooptoeisme in de kern Sluis en alle horecazaken in de gemeente.

Voordat echter op de specifiek voorgestelde scenario's m.b.t. Recreatie & Toerisme en hieraan direct gerelateerde scenario's wordt ingegaan, heeft de ART een aantal algemene opmerkingen vooraf.

Het is ons opgevallen dat de in de inleiding aangekondigde dwarsverbanden en samenhang tussen verschillende beleidsterreinen in de daarop volgende teksten en scenario's nog weinig expliciet wordt duidelijk gemaakt en veel scenario's nog 'los' worden gepresenteerd. Voor het beleidsterrein Recreatie en Toerisme zien we bijvoorbeeld geen dwarsverband naar Onderwijs en Arbeidsmarkt, terwijl deze in het verleden, maar zeker voor de toekomst de nodige raakvlakken hebben. Ook het dwarsverband tussen duurzaamheid en onze sector is niet expliciet gelegd, terwijl dit voor de toekomst toch een onvermijdelijke combinatie vormt.

Met de nodige voorbehouden zoals hieronder worden geformuleerd, kan de ART overigens in grote lijnen instemmen met de scenario's die het College van B&W als uitgangspunt heeft gekozen, hoewel naar de mening van de ART ook relevante scenario's ontbreken. Hieronder zal op de voor Recreatie en Toerisme meest relevante uitgangspunten worden ingegaan, waarbij wordt aangegeven in welke context de ART de voorkeursscenario's wil plaatsen en welke aspecten daarbij van belang worden gevonden.

Hoofdstuk 1. Volkshuisvesting, RO en Stedelijke Vernieuwing

De voorkeursscenario's 1.4 en 1.5 zijn vrij summier omschreven en missen het monitoren van de ontwikkelingen van de tweede woningwetverordening en de controle en handhaving van de regels opgesteld voor recreatief verhuur.

Ad 1.6 Tijdelijke huisvesting, wordt alleen gemeld dat kleinschalige ontwikkelingen mogelijk zijn, maar scenario's die richting kunnen geven om dit jaarlijks terugkerende probleem structureel op te lossen ontbreken.

Hoofdstuk 2. Recreatie, Toerisme, Cultuur

Ad 2.1 Verblijfsrecreatie, ontbreekt de specifieke aandacht voor familiebedrijven en de vraag naar meer kampeerplaatsen. Zeker als gevolg van de Coronacrisis verdienen zij meer aandacht en letterlijk meer ruimte dan de grote meer 'corporate' geëxploiteerde vakantieparken. Maatwerk is hier zeker gewenst. Ook het al eerder genoemde dwarsverband met duurzaamheid is in onze opinie een ontbrekend element.

In het algemeen ontbreekt in dit hoofdstuk aandacht voor of mogelijke scenario's in relatie tot het toenemende dag- en kooptoerisme.

Ad 2.2 Onderzoek onder de minicampings heeft aangetoond dat er behoefte is aan meer camperplaatsen als gevolg van de enorme toename van het aantal campers in het kustgebied. Bovendien draagt het bij aan de verbetering van de rentabiliteit van deze bedrijven. Extra camperplaatsen kunnen tevens bijdragen aan het voorkomen/beperken van wildkamperen.

Ad 2.3 Het is zeer positief dat de huidige vereveningsregeling wordt herzien. De huidige vereveningsregeling is gebaseerd op verkaveling en verkoop. Wanneer een kwaliteitsslag kamperen wordt uitgevoerd, met inachtneming van Kustvisie (dus ruimte en kwaliteit) is de huidige regeling onhaalbaar. Daarom is de ART het eens met de keuze voor scenario 2, een vast bedrag per eenheid.

Ad 2.4 Wat betreft de besteding van de Toeristenbelasting wordt vastgesteld dat u, behalve dat u in gesprek wilt met de sector over de besteding van de toeristenbelasting, zonder dat er wordt gesproken over een gezamenlijk met stakeholders in te stellen onderzoek naar de mogelijke bijdrage van het dag- en kooptoerisme aan de opbrengsten van de toeristenbelasting. Indachtig de gevolgen van de Coronacrisis kan dit voor de sector extra financiële impulsen mogelijk maken. De ART betreurt in het algemeen dat het college, anders dan op basis van de rapportages van de Rekenkamer, geen inzage in de inkomsten en uitgaven van de toeristenbelasting wil geven.

Ad 2.5 waar het college zich begrijpelijk uitspreekt om te kiezen voor Waardevol Toerisme en daarbij kwaliteit boven kwantiteit als uitgangspunt hanteert, meent de ART dat dit een vrij algemene omschrijving is en er geen criteria worden genoemd waaraan kwaliteit wordt getoetst. Te denken

valt aan duurzaamheid, bijdragen aan thematisch toerisme zoals gezondheidstoerisme, de bijdrage van kwalitatieve streekproducten of aspecten als fysieke ruimte, goede bereikbaarheid en goede communicatie over ontwikkelingen etc. Nu West Zeeuws Vlaanderen verhoudingsgewijs buitenproportioneel is getroffen door de Coronacrisis, bepleit de ART om i.s.m. het College en andere deskundigen een middellange en lange termijn visie en plan te ontwikkelen om de gevolgen van deze crisis zo goed mogelijk te beperken en de sector sterker en toekomstbestendiger te maken.

Ad **2.6** behalve uw voornemen te faciliteren en het stimuleren van samenhang, wordt een indicatie van de gewenste te stellen kaders en het proces deze vast te stellen gemist. De eerder genoemde dwarsverbanden kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

Hoofdstuk 3. Verkeer, Vervoer Waterstaat

Ad **3.2** Met het voorgestelde scenario m.b.t. *toeristische mobiliteit* stemt de ART in principe in. Het voorstel om de slagenstructuur richting Breskens en Oostburg te verbeteren en door te trekken is een goede aanzet, maar gemist wordt een samenhangende aanpak van de toeristische mobiliteit, anticiperend op (toekomstige) ontwikkelingen als e-mobility.

Het scenario m.b.t. tot de *kustbus* en het daaraan gekoppelde voorbeeld van het fiets-voetveer staan naar onze mening haaks op elkaar. Het zijn twee volstrekt verschillende vervoersmodaliteiten en de ferry is geen alternatief voor vervoer langs de kust en richting het achterland. Het gaat om toeristische vervoersmodaliteiten én regulier OV. Als die te combineren zijn, is dat prima onder voorwaarde dat er sprake is van gedifferentieerde vervoersmodaliteiten in combinatie met (regulier) OV.

Ad **3.4 (Parkeren)** Het is een gemiste kans om onder de toenemende parkeerproblemen langs de kust niet te benoemen en bijvoorbeeld een blijvende oplossing te zoeken voor het illegaal parkeren in bermen of andere plaatsen, waardoor o.a. de bereikbaarheid van de kust voor hulpdiensten ernstig belemmerd kan worden. Ook wordt hier het aspect van handhaven node gemist. Voorts adviseert de ART om de parkeerproblematiek langs de kust integraal te onderzoeken en de mogelijkheid voor het aanleggen van transferia (Park + Ride) daarin mee te nemen.

Onder het hoofdstuk *mobiliteit* ontbreekt ook een voornemen of een scenario om het autoverkeer in de kernen (vooral in Sluis) beter te regelen en daardoor de verblijfskwaliteit en veiligheid te vergroten.

Ad **3.5 (elektrische laadpalen)** Het is naar de mening van de ART een omissie dat hieronder de specifieke situatie voor de toeristische bezoeker niet wordt benoemd en hiervoor de accommodaties voor verblijf- en dagtoerisme buiten beschouwing te laten resp. deze erbij te betrekken.

Het moet niet alleen gaan om laadpalen voor gemotoriseerd verkeer, maar vooral ook om oplaadvoorzieningen voor e-bikes. E-bikes maken in toenemende mate een belangrijk onderdeel uit van de mobiliteit als vervanging voor de auto. Slimme combinatie van bijv. wat verder weg gelegen parkeerplaatsen en aansluitende fietsinfrastructuur kan van beperkende invloed zijn op het autoverkeer tot pal aan de kust. Behalve het slagenverhaal zou de focus wat de infrastructuur betreft diepgaander moeten worden gelegd op verbetering/verbreding van fietspaden resp. scheiding van voet- en fietsverkeer.

Hoofdstuk 4. Duurzaamheid

Het college stelt zich in globale termen te scharen achter de provinciale benadering, maar wat is de gemeentelijke ambitie? Met name voor de recreatie & toerisme sector kan een onderscheid in

duurzaamheidsambities een bijdrage leveren in de beoogde kwaliteitsslag. De in de werkgroep Energietransitie in aanloop naar dit document aangeboden publiek-private samenwerking tussen burgers en ondernemers en de gemeente is in geen enkel scenario terug te vinden. Er wordt enkel gewag gemaakt van commerciële initiatieven van buiten de gemeente en dit te koppelen aan subsidies voor particulieren, terwijl het aanbod van bewoners en ondernemers binnen de gemeente het draagvlak en de betrokkenheid aanmerkelijk zou kunnen doen toenemen.

Ad **4.1** Wat onder commerciële initiatieven wordt verstaan is niet duidelijk. Als dit zou betekenen om grote landschappelijke oppervlakten resp. velden vol te zetten met zonnepanelen, dan heeft dat grote impact op het landschap (zie ook **5.5 scenario 2**). De duurzaamheidsambitie moet naar de mening van de ART gekoppeld worden aan verantwoord ruimtelijk beleid. Het zou te gek zijn als de vele investeringen in natuurontwikkelingen in West Zeeuws-Vlaanderen in het gedrang zouden komen door inbreuken daarop vanwege grootschalige terreinen met zonnepanelen. Daarvoor is het landschap nu veel te mooi. Wat onder commerciële initiatieven wordt verstaan en wat de acceptabele impact daarvan zou zijn verdient dus nadere toelichting/uitwerking. De ART is van mening dat terughoudendheid in deze is geboden.

In dit hoofdstuk wordt ook een scenario gemist waarin wordt vertrokken vanuit een benchmark, een nul moment, waaraan duurzaamheidsprocessen zowel binnen het gemeentedeel getoetst en gemeten kunnen worden.

Ad **4.3/4.4** De benadering van *natuur en landschap* () is eveneens passief, er wordt slechts gekozen voor een kaderstellende en faciliterende rol. Er worden geen ambities of criteria benoemd die in het kader van de dwarsverbanden kunnen bijdragen aan economische dragers, zoals toerisme. Voorts is onduidelijk welke opgaven in het buitengebied verder vorm moeten worden gegeven.

Hoofdstuk 5. Economische ontwikkeling

Gemist wordt hier een proactief scenario waarin onderwijs en arbeidsmarkt meer en flexibel op elkaar kunnen worden afgestemd. (Zie ook ART advies van september 2019 in bijlage).

Tijdens en na de Coronacrisis zal de arbeidsmarkt aanzienlijk veranderen. Tijdig en adequaat hiervoor meer mogelijkheden te ontwikkelen voor om- en bijscholing, volwassenonderwijs e.d. worden helaas niet genoemd.

Ten aanzien van economische promotie verwijzen wij naar het recent door de ART uitgebrachte advies over promotie en marketing m.b.t. recreatie en toerisme. Met enige aanpassingen is dit ook prima toepasbaar voor economische promotie.

Ad **5.6** In het scenario betreffende de detailhandel wordt aangegeven dat het verschil tussen Sluis, Breskens en Cadzand als toeristische kernen en het functioneel koopcentrum Oostburg wordt geaccepteerd. Wat dit concreet inhoudt wordt niet aangegeven. De ART gaat ervan uit dat de acceptatie van de verschillen geen betrekking hebben op de grote leegstand in “koopcentrum” Oostburg. Het is aanbevelenswaardig om, ondanks de verschillen tussen de kernen, in te zetten op een sterke streekgebonden detailhandel en met kernoverstijgende krachtenbundeling differentiatie te bewerkstelligen die een versterkend effect heeft op het geheel.

Opgemerkt wordt wel dat waar de problematiek door de Coronacrisis eerder zal worden versterkt dan opgelost, de ART bepleit, mede in samenhang met het bovenstaande, een rigoureuze publiek – private samenwerking om deze sector toekomstbestendig te maken.

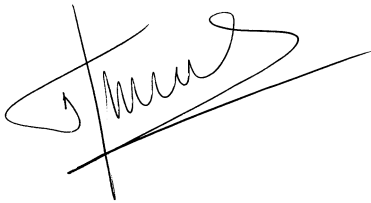
Ad 5.5 Ten aanzien van het scenario bedrijfsinfrastructuur/bedrijventerreinen wordt verwezen naar wat onder hoofdstuk 4 over commerciële initiatieven in relatie tot zonneweides is opgemerkt.

De hoofdstukken 6 t/m 14 betreffen met name zorgterreinen die de ART niet direct regarderden. Daarom wordt hierop in ons advies niet ingegaan.

Uiteraard zijn er dwarsverbanden met toerisme en recreatie, zoals bijv. toegankelijkheid, maar die zouden in de door de ART eerder bepleite integraliteit van gemeentelijk beleid tot uitdrukking moeten komen. Wat wel opvalt is dat daarvan in ieder geval geen sprake is voor gezondheidstoerisme. In de hoofdstukken die over gezondheid en zorg gaan wordt daarover niets aangetroffen, terwijl gezondheidstoerisme een activiteitenprogramma heeft geformuleerd, financieel wordt ondersteund en dat ten uitvoer zal worden gebracht.

Adviescommissie Recreatie en Toerisme,

Namens deze,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Frits Horvers', written over a horizontal line.

Frits Horvers,
voorzitter

Oostburg, 08 juni 2020